

En mulig utvidelse av dagens støtteordning for norskspråklige tidsskrifter

Vurdering fra Det nasjonale publiseringsutvalget

Sammendrag

Regjeringen vurderer å utvide dagens støtteordning for åpne norskspråklige tidsskrifter til andre fagfelt ut over dagens avgrensning til humaniora og samfunnsvitenskap. Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (HK-dir) har bedt Det nasjonale publiseringsutvalget (NPU) om råd.

Vidar Røeggen

Vidar.roeggen@uhr.no

3. februar 2026

Innhold

Sammendrag	3
Oppdraget	5
Aktuelle fagområder og tidsskrifter	5
Situasjonen på utsiden av humaniora og samfunnsvitenskap	7
Vurderinger	11
DOAJ tidsskriftene:	11
Vurdering av DOAJ tidsskriftene	11
Andre norske tidsskrifter	12
Vurdering av de øvrige norske tidsskriftene	13
Nordiske tidsskrifter	15
Vurdering av de nordiske tidsskriftene	16
Aktuelle områder og tidsskrifter ved en utvidelse av støtteordningen	16
Oppsummering	18
Kostnadsoverslag ved en utvidelse	18
Aktuelt å åpne opp for nordisk samarbeid?	20
Andre vurderinger	21
Konklusjon og anbefaling	22
Referanser	23

Sammendrag

Det nasjonale publiseringsutvalget (NPU) har fått i oppdrag fra Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (HK-dir) å vurdere en mulig utvidelse av dagens støtteordning for åpne norskspråklige tidsskrifter til andre fagfelt ut over dagens avgrensning til humaniora og samfunnsvitenskap. NPU har både blitt bedt om å vurdere hvilke fagområder som kan være aktuelle, kostnadsoverslag ved utvidelse og ulike scenarier for utvidelse. I tillegg ønsker HK-dir en vurdering av om det er fornuftig å åpne ordningen for nordisk samarbeid/nordiske tidsskrifter og om det er områder med særlig små redaksjoner/tidsskrifter der det kunne være aktuelt å samordne seg.

Rapporten er utarbeidet av NPUs sekretariat i nært samarbeid med arbeidsutvalget i NPU. Utkast til rapport har også blitt sirkulert til hele utvalget for innspill.

Det er viktig å understreke at analysene i denne rapporten ikke på noen måte må anses som en forhåndsgodkjenning av tidsskrift, men heller et forsøk på å ha en begrunnet formening om realistisk omfang ved forskjellig typer utvidelse ut fra støtteordningen slik den er utformet i dag. Det er svært viktig for denne unike støtteordningens legitimitet at den er bygget på en forskningsfaglig vurdering. Videre er dette et dynamisk felt. Tidsskrift utvikler seg og det gjør også deres publiserings- og finansieringsmodeller. Dette er en ordning basert på søknad og det er meget sannsynlig at feltet av søkere vil endre seg.

For å svare på spørsmålene fra HK-dir har NPU tatt utgangspunkt i dagens publiseringsmønster og identifisert tidsskrifter som har mottatt publikasjoner fra norske forskere i femårsperioden 2020-2024 og som samtidig oppfyller fire kriterier; tilhører fagområdene medisin og helsefag eller realfag og teknologi, er plassert på nivå 1 eller 2 i Kanalregisteret, er utgitt i ett av de skandinaviske landene og publiserer på bokmål, nynorsk, svensk, dansk eller flerspråklig. Med denne utslingsmetoden finner vi 51 tidsskrifter som er aktuelle. I tillegg finner vi fire tidsskrifter under fagfeltet sosialforskning, som ligger i grenselandet mellom samfunnsfagene og helseforskningen. Disse fire er ikke blant tidsskriftene som mottar støtte i dag, men de vurderes som aktuelle kandidater ved utvidelse. Oppsummert sitter vi med totalt 55 aktuelle tidsskrifter. 24 av disse vurderes å ha for lavt volum av publikasjoner fra norske forskere (under 10 siste 5 år). Da reduseres antallet tidsskrifter til 31, som er sett nærmere på i rapporten. Etter denne gjennomgangen ender vi opp med 11 kandidater som vurderes som aktuelle.

I rapporten tar vi utgangspunkt i dagens snittpris (gjennomsnittlig støttebeløp), vektet mot antall årlige utgaver og finner et samlet støttebehov på ca. 3,5 millioner kroner om disse 11 tidsskriftene skal finansieres. Rammen for dagens støtteordning er på 12

millioner kroner og dekker 42 tidsskrifter i humaniora og samfunnsfag. Om rammen utvides til 15,5 millioner vil man kunne utvide med 11 solide tidsskrifter utenfor humaniora og samfunnsvitenskap som oppfyller dagens kriterier.

Med utgangspunkt i de vurderinger som ble gjort av publiseringskomiteen ved sist utlysning er det også laget to scenarier der den totale rammen er noe lavere. NPU fraråder imidlertid en totalramme under 15,5 millioner om man beslutter å utvide ordningen, da flere av dagens støtteverdige tidsskrifter som resultat vil stå i fare for å falle ut av ordningen. Her vil vi minne om den historiske begrunnelsen for å støtte vitenskapelige tidsskrifter i humaniora og samfunnsvitenskap.

For å ytterligere komplisere dette bildet er det ikke usannsynlig at gode tidsskrifter innunder humaniora og samfunnsvitenskap, tidsskrifter som tidligere ikke har vært klar for å vende om til åpen tilgang, nå er klar og vil søke. Dette vil tilspisse konkurransen mellom støtteverdige tidsskrifter ytterligere.

Når det gjelder en eventuell åpning for nordiske tidsskrifter er allerede 2 nordiske tidsskrifter blant de 11 vi mener er aktuelle. De fleste skandinaviske/nordiske tidsskrifter utgis imidlertid med engelsk som publiseringsspråk og mange av disse hadde en egen støtteordning som gikk inn i 2023. Disse mangler fortsatt en god løsning. Det samme gjelder norske tidsskrifter som har engelsk som publiseringsspråk.

NPU ble også spurt om å gi råd om fagområder som bør oppfordres til å samordne seg. Her finner vi det vanskelig å gi et klart råd.

Et tilleggsmoment som har kommet opp i forbindelse med dette arbeidet, men som ikke var et av spørsmålene vi er bedt å besvare, er støtteperiodens lengde. NPU vil bemerke at en støtteperiode på 3 år for vitenskapelige tidsskrifter er en kort planleggingshorisont, og vi ber HK-dir vurdere om støtteordningen kunne utvides til 4 år.

Oppsummert er våre anbefalinger som følger:

- NPU vil gi en anbefaling om å utvide støtteordningen mot fag utenfor humaniora og samfunnsvitenskap under forutsetning av at dette ikke går utover fagområdene ordningen opprinnelig var tiltenkt.
- NPU anbefaler at den totale rammen for støtteordningen utvides med 3,5 millioner kroner til totalt kr 15,5 millioner for å dekke en utvidelse. Vurderingen er at konkurransen innenfor humaniora og samfunnsvitenskap trolig vil tilspisses, ved at gode kandidater som ikke har deltatt tidligere nå vil søke. Alternativet, å åpne opp for at alle fag skal konkurrere om en samlet ramme som tidligere var forbeholdt humaniora og samfunnsvitenskap, vil kunne svekke offentlighetens tilgang på oppdatert forskningsbasert kunnskap om norsk kultur, språk og samfunn på brede samfunnsområder.

- NPU anbefaler at støtteperioden utvides fra 3 til 4 år for å legge til rette for bedre planleggingshorisont
- NPU vurderer at sykepleieforskningen er det forskningsfeltet med mest aktivt bruk av nordiske språk i vitenskapelig publisering, men vurderer at det er vanskelig å gi et klart råd om det vil være fornuftig å stimulere til mer samarbeid
- NPU vurderer også at det er vanskelig å gi direktoratet en klar anbefaling i spørsmålet om fagområder med små redaksjoner og tidsskrifter skal samordne seg.
- NPU anbefaler at norske myndigheter vurderer finansieringsmodeller for sentrale norske tidsskrifter med engelsk som publiseringsspråk, slik at disse gis mulighet til å endre modell til åpen publisering
- NPU anbefaler at norske myndigheter bidrar til å sette nordiske tidsskrifter med engelsk som publiseringsspråk på dagsorden i det løpende nordiske samarbeidet

Oppdraget

Regjeringen vurderer å utvide dagens støtteordning for åpne norskspråklige tidsskrifter til andre fagfelt ut over dagens avgrensning til humaniora og samfunnsvitenskap. I den forbindelse mottok NPU følgende henvendelse fra HK-dir 17. oktober 2025:

«I stortingsmelding 14 (2024-2025): *Sikker kunnskap i en usikker verden* foreslår regjeringen å utvide ordningen **for å sikre gode norskspråklige diamanttidsskrifter og norsk som fagspråk på flere fagområder.**

I denne forbindelse ønsker HK-dir å invitere NPU til å gi faglige innspill til:

- Hvilke fagområder og eventuelt tidsskrifter som det kan være aktuelt å utvide ordningen til i tillegg til humaniora og samfunnsvitenskap.
- Kostnadsoverslag ved en utvidelse, samt ulike scenarier for utvidelse av ordningen innenfor eksisterende økonomiske rammer dersom tildelingen går til tidsskrift som møter kriteriene og blir vurdert som de mest sentrale i sine fagfelt.

I tillegg ville det være interessant om NPU kan gi sine refleksjoner over om:

- det er fagområder der det vil være fornuftig å åpne for nordisk samarbeid/ nordiske tidsskrifter
- det er fagområder der det bør oppfordres til at små redaksjoner og tidsskrifter kan samordne seg

Vi ber om at dere sender oss skriftlig innspill senest 6. februar 2026.»

Aktuelle fagområder og tidsskrifter

NPU vurderer at en eventuell utvidelse av ordningen bør støtte opp om et eksisterende publiseringsmønster, dvs. fagområder som allerede har velfungerende og gode tidsskrifter som publiserer et visst omfang av originale forskningsarbeider på norsk eller andre skandinaviske språk. Vi vurderer at ordningen vil være et positivt virkemiddel for å støtte opp

om norsk fagspråk, for å sikre åpen tilgang til forskningsresultater og for å stimulere til profesjonalisering av viktige nasjonale og regionale publiseringskanaler.

Engelsk er det dominerende språket for norske forskere når de publiserer vitenskapelige arbeider. Språkvalg handler primært om å nå et relevant publikum, at forskning publiseres i synlige kanaler som når ut til forskerfellesskapene og andre relevante lesere.

Hvis vi ser på hvilket språk som brukes i vitenskapelige publikasjoner på tvers av hovedområdene humaniora, samfunnsvitenskap, medisin og helsefag og realfag og teknologi, så er situasjonen for norske forskningsresultater slik:

TABELL 1: ANDEL NORSK I RAPPORTERTE PUBLIKASJONER

Fagområder	Andel norsk i perioden 2020-2024
Humaniora	26 %
Samfunnsfag	20 %
Medisin og helsefag	3 %
Realfag og teknologi	0 %

Dagens støtteordning for norskspråklige vitenskapelige tidsskrifter har sine historiske røtter fra en støtteordning for nasjonale tidsskrifter i humaniora og samfunnsvitenskap organisert av Norges Forskningsråd. Ordningen ble formalisert i 1993 ved opprettelsen av Norges Forskningsråd, men forgjengeren – Norges almenvitenskapelige forskningsråd (NAVF) støttet enkelttidsskrifter i humaniora og samfunnsvitenskap, men uten at dette var formalisert som en egen støtteordning. Støtteordningen inkluderte også engelskspråklige tidsskrifter med base i Norge, av typen *Ibsen Studies*, *Norwegian Archaeological Review*, *Acta Borealia*, *Nordlit*, *Norwegian Journal of Geology* etc.

I 2013 bestilte Forskningsrådet en rapport fra NIFU (Sivertsen, 2013) som studerte norskspråklige vitenskapelige tidsskrifter i humaniora og samfunnsvitenskap. Formålet var å undersøke disse tidsskriftenes forfatterkrets, formål og mulighet for åpen tilgang. I rapporten beskrives også hvordan de nasjonalspråklige tidsskriftene i humaniora og samfunnsvitenskap har en bestemt rolle i det samlede vitenskapelige publiseringsmønsteret. I rapporten heter det at «gjennom delvis publisering på norsk opprettholder forskerne fagenes samfunnskontakt og skaper et større publikum for studier som har særlig relevans for norsk kultur og samfunn.» NIFU konkluderer med at de norskspråklige tidsskriftene fortsatt vil ha en viktig rolle i et publiseringsmønster preget av økende internasjonalisering i humaniora og samfunnsvitenskap.

I Stortingsmelding 25, *Humaniora i Norge* (Humaniora i Norge, 2016-2017), besluttet regjeringen å etablere det som har blitt omtalt som NÅHST-ordningen - Nasjonale åpne tidsskrifter i humaniora og samfunnsvitenskap. I Humaniora-meldingen heter det at Regjeringen vil:

«bidra til at allmennheten får åpen tilgang til norske humanistiske og samfunnsvitenskapelige tidsskrifter av høy kvalitet ved å støtte utprøvingen av en nasjonal konsortiemodell for innkjøp av slike tidsskrifter i en overgangs- og etableringsfase fra 2017 til 2020. Før støtten eventuelt videreføres etter det, bør ordningen vurderes på egnet måte»

Stortingsmeldingen pekte også på den særlige betydningen av å støtte opp om eksisterende publiseringsmønster på norsk, som var tydelig i humaniora og samfunnsvitenskap.

«Forskningsresultatene i disse fagene har også høy relevans for brukergrupper utenfor akademia, for eksempel i skoleverket, arkiver, biblioteker, museer, i helsevesenet, i kommunal og statlig forvaltning og i næringslivet. Publisering på norsk i humanistiske og samfunnsvitenskapelige tidsskrifter er med andre ord viktig bl.a. for kompetanseheving, livslang læring, opplyst offentlig samtale og av språkpolitiske grunner.»

NPU samarbeidet tett med Norges Forskningsråd og Kunnskapsdepartementet om arbeidet som ledet frem til NÅHST-ordningen og utvalget har hele veien støttet den særlige begrunnelsen knyttet til å støtte nasjonale tidsskrifter i humaniora og samfunnsvitenskap. Derfor er vi også opptatt av at en eventuell utvidelse av ordningen ikke skal gå på bekostning av humaniora og samfunnsvitenskap, men at det knyttes friske midler til en eventuell utvidelse mot andre fag.

Støtten til tidsskriftene gis for tre år av gangen og støtteordningen er nå inne i sin tredje periode. I forbindelse med inneværende støtteperiode (2024-2026) ble støtteordningen koblet til regjeringens handlingsplan for norsk fagspråk i akademia (Kunnskapsdepartementet, Handlingsplan for norsk fagspråk i akademia, 2023), noe som også førte til at språkravene i ordningen ble justert. I retningslinjene for denne perioden heter det at tidsskriftene i hovedsak skal publisere på norsk. Med denne presiseringen menes at minst 50 % av artiklene er på norsk. Skandinaviske språk godkjennes på linje med norsk.

Situasjonen på utsiden av humaniora og samfunnsvitenskap

I femårsperioden 2020 til 2024 er det bare 3 % av de rapporterte publikasjonene i medisin og helsefag som er på norsk, resten er på engelsk eller andre internasjonale språk. I Real-fag og teknologi er norsk tilnærmet fraværende. Slik har det vært i lang tid.

Når vi skulle undersøke hvilke aktuelle norskspråklige kanaler som kunne være aktuelle ved en utvidelse av støtteordningen tok vi utgangspunkt i samme rapporteringsperiode som over (2020-2024) og fant 51 tidsskrifter som oppfyller følgende fire kriterier:

1. Tilhører fagområdene medisin og helsefag eller realfag og teknologi
2. Plassert på nivå 1 eller 2 i Kanalregisteret
3. Utgitt i ett av de skandinaviske landene
4. Publisert på bokmål, nynorsk, svensk, dansk eller flerspråklig

I tabellen under viser vi disse 51 tidsskriftene, hvilke fagområder de er organisert under i den norske publiseringsindikatoren, hvem som står oppført som utgiver og hvor stort volum (norske forfatterandeler) som er rapportert på kanalen i perioden 2020-2024.

TABELL 2: AKTUELLE TIDSSKRIFTER, FAGOMRÅDER, UTGIVERE OG PUBLISERINGSVOLUM

Nr.	Fagområde	Tidsskrift	Utgiver/eier	Volum 2020-2024
1	Anestesi, intensiv, akutt	Inspira – Journal of Anesthesia, Operating Room and Intensive*	Anestesisykepleierne, Norsk Sykepleierforbund (NSF), Operasjonssykepleierne NSF og Intensivsykepleierne NSF.	28,8
2	Biovitenskap	AGARICA**	Norges sopp- og nyttevekstforbund, Fredrikstad soppforening	9,0
3		Bioingeniøren*	Norges Ingeniørorganisasjon	12,0
4		Blyttia: Norsk botanisk forenings tidsskrift	Norsk botanisk forening	26,5
5		Entomologisk Tidsskrift**	Entomologiska Foreningen	0,3
6		Kungl. Skogs- och Lantbruksakademiens Tidsskrift**	Kungl. Skogs-och Lantbruksakademien	0
7	Farmasi, farmakologi og toksikologi	Norsk Farmaceutisk Tidsskrift (NFT)	Norges farmaceutiske forening	19,4
8	Generelle tidsskrifter	Läkartidningen**	Läkartidningen förlag	0,1
9		Michael*	Det norske medicinske Selskab	58,5
10		Tidsskrift for Den norske legeforening (Tidsskriftet)*	Den norske legeforening	259,2
11		Ugeskrift for Læger**	Lægeforeningen	0,3
12	Geovitenskap	Mineralproduksjon**	Norsk Bergforening	1,0
13	Kjerte, kar og luftveier	Hjerteforum**	Norsk cardiologisk selskap	8,0
14	Idrettsforskning	Dansk Sportsmedisin**	Dansk Selskab for Sportsfysioterapi	0,0
15		Idrott, historia & samhälle**	Svenska idrotthistoriska föreningen	4,0
16		MOV:E**	Forsknings- og Implementeringscenter for Idræt, bevægelse og læring	0,0

17		Scandinavian Journal of Sport and Exercise Psychology (SJSEP)**	Dansk Idrætspsykologisk Forum	6,4
18	Matematikk	NOMAD – Nordisk matematikdidaktikk	Nationellt centrum för matematikutbildning (NCM), University of Gothenburg	21,3
19	Odontologi	Tandlægebladet**	Tandlægeforeningen	2,0
20		Tidende - The Norwegian Dental Journal	Den norske tannlegeforening (NTF)	41,7
21	Psykatri	Suicidologi	Nasjonalt senter for selvmordsforskning og -forebygging	17,2
22	Psykologi	Barn i Norge**	Voksne for barn	0,0
23		Fokus på familien/ Nordisk tidsskrift for familie- og relasjonsarbeid	Utgis av SCUP i samarbeid med Buf-dir og Buf-etat, Kirkens Familevern, Modum Bad, Norsk Forening for Familierapi (NFFT), Svensk forening for familierapi (SFFT), Dansk forening for systemisk terapi og konsultasjon (STOK), og den finske foreningen for familierapi.	21,7
24		Mellanrummet: Nordisk tidskrift för barn- och ungdomspsykoterapi**	Institutt for barne- og ungdomspsykoterapi - IBUP	3,0
25		Nevropsykologi: Medlemsblad for Norsk Nevropsykologisk Forening**	Norsk Nevropsykologisk Forening	7,9
26		Norsk Gestalttidsskrift**	Norsk Gestaltinstitutt	4,0
27		Norsk Tidsskrift for Atferdsanalyse (NTA)	Norsk atferdsanalytisk forening	38,8
28		Psykologi i kommunen (PIK)	Forlaget Skolepsykologi (norsk)	52,5
29		Tidsskrift for Norsk psykologforening (Psykologtidsskriftet)*	Norsk Psykologforening	80,6
30		Tiltakshåndboka: oppsummert forskning om effekt av tiltak for barn og unges psykiske helse**	Regionsenter for barn og unges psykiske helse øst og sør (RBUP)	6,9
31		Ungsinn. Journal of Effective Interventions for Children and Adolescents	Regionalt kunnskapssenter for barn og unge, Nord (RKBU Nord) ved UiT Norges arktiske universitet, med tilskudd fra Helsedirektoratet.	16,6
32	Radiologi og billediagnostikk	Hold Pusten**	Norsk Radiografforbund	5
33		Radiography Open**	OsloMet	6,1
34	Rehabilitering, fysioterapi, ergoterapi og ortopediingeniørfag	Ergoterapeuten	Norsk ergoterapeutforbund	22,0
35		Fysioterapeuten*	Norsk Fysioterapeutforbund	72,3

36	Samfunnsmedisin	Nordisk tidsskrift for helseforskning*	Septentrio Academic Publishing	74,0
37		Norsk Epidemiologi	Norsk forening for epidemiologi	24,2
38		Norsk tidsskrift for ernæring*	Kliniske ernæringsfysiologers forening tilsluttet Forskerforbundet (KEFF) og Norsk Forening for Ernæringsvitenskap (NFE)	15,9
39		Socialmedicinsk Tidsskrift (SMT)	Stiftelsen Socialmedicinsk tidsskrift	10,3
40	Sykepleie	Geriatrisk sykepleie	Norsk sykepleierforbunds Faggruppe for sykepleiere i geriatri og demens	17,0
41		Klinisk Sykepleie	Scup	16,0
42		Nordisk sykeplejeforskning	Dansk Selskab for Sykeplejeforskning og Norsk Sykepleierforbund - Forskning og utdanning (NSF UTFORSK) .	49,6
43		Socialvetenskaplig tidsskrift**	Förbundet för forskning i socialt arbete (FORSA)	0,0
44		Sykeplejevidenskab.dk**	SPL Publishing	0,0
45		Sykepleien Forskning	Norsk Sykepleierforbund	136,3
46	Tverrfaglig naturvitenskap og medisin	Skrifter**	The Royal Norwegian Society of Sciences and Letters	9,5
47		SØVN**	Nasjonal kompetansetjeneste for søvn sykdommer	1,0
48		VKM Report	Vitenskapskomiteen for mat og miljø	10,9
40		Necesse	Sjøkrigsskolen	17,8
50		VANN	Norsk Vannforening	50,5
51	Veterinærmedisin	Norsk veterinærtidsskrift**	Den norske veterinærforening	4,0

*Tidsskrifter som er indeksert i DOAJ

**Tidsskrifter som vurderes å ha lavt volum

Med denne utvelgelsesmetoden går vi glipp av noen aktuelle tidsskrifter under fagfeltet *sosialforskning*, som ligger under den samfunnsvitenskapelige paraplyen i publiseringsindikatoren. Det er tidsskriftene:

1. *Tidsskrift for omsorgsforskning – Indeksert i DOAJ*
2. *Tidsskriftet Norges barnevern - abonnement*
3. *Tidsskrift for psykisk helsearbeid – abonnement*
4. *Fontene forskning – ikke i DOAJ, legges åpent ut og sendes til medlemmer + abonnement*

Vurderinger

I dagens ordning for humaniora og samfunnsvitenskap stiller man krav om at tidsskriftene må være indeksert i Directory of Open Access Journals (DOAJ) eller at det må foreligge en søknad om slik indeksering for de som ønsker å skifte fra abonnement til åpen tilgang. Blant de 51 tidsskriftene som listes over er 9 tidsskrifter allerede indeksert i DOAJ. Disse er merket med en stjerne (*) i tabellen. 24 tidsskrifter vurderes å publisere for lite (volum under 10 forfatterandeler siste 5 år). Disse er merket med to stjerner (**) i tabellen. Av de 4 tidsskriftene under sosialforskning har alle tilstrekkelig volum og ett er også indeksert i DOAJ.

Oppsummert har vi identifisert 55 tidsskrifter under medisin og helsefag og sosialforskning. Av disse er vurderingen at 24 tidsskrifter har for lavt volum til å kvalifisere. Da sitter vi igjen med 31 tidsskrifter, hvorav 10 er indeksert i DOAJ. Under gjør vi en vurdering av DOAJ-tidsskriftene (10), de øvrige norske tidsskriftene (16) og til slutt de nordiske tidsskriftene (5), der skandinaviske språk utgjør over 50 % av publikasjonene (5):

DOAJ tidsskriftene:

1. *Inspira* – Tidsskrift for anestesi-, operasjon- og intensivsykepleiere
2. *Bioingeniøren*
3. *Michael*
4. *Tidsskrift for Den norske lægeforening*
5. *Tidsskrift for Norsk psykologforening*
6. *Radiography Open* (er i DOAJ, men felles av lav norsk-andel og lavt omfang)
7. *Fysioterapeuten*
8. *Nordisk tidsskrift for helseforskning*
9. *Norsk tidsskrift for ernæring*
10. *Tidsskrift for omsorgsforskning**

*Tidsskriftet ligger på listen til sosialforskning, under samfunnsvitenskap i publiseringsindikatoren.

Vurdering av DOAJ tidsskriftene

Av disse 10 tidsskriftene vurderes *Radiography Open* å ikke oppfylle krav til norsk-andel, da antallet norske/skandinaviske artikler siste fem år er under 40 %. Tidsskriftet vurderes også å ha et lavt volum av artikler.

Tidsskrift for den norske lægeforening, Tidsskrift for Norsk psykologforening og Fysioterapeuten

Disse tre tidsskriftene er profesjonsfaglige tidsskrifter med store opplag, som har en medlemsmasse som mottakere og som har inntekter fra både medlemsavgift og annonser. De har kostnader av et helt annet omfang enn tidsskriftene i dagens NÅHST-ordning, og samtidig har de betydelige inntekter fra medlemsavgifter og annonser som balanserer disse kostnadene. Tidsskriftene har allerede en velfungerende økonomisk modell for å sikre åpen

publisering og det vil derfor være en vurdering om disse er aktuelle kandidater om ordningen skulle utvides. Dagens NÅHST-ordning fullfinansierer tidsskriftene som mottar støtte. Skulle disse fullfinansieres ville det kreve helt andre summer enn dagens ordning. Om det skulle være aktuelt med en delfinansiering av noe slag, vil dette kreve en tydelig avklaring/endring i retningslinjene for søkerne. Dette er uten tvil tidsskrifter som vurderes som svært sentrale norskspråklige tidsskrifter i sine fag.

Inspira – Tidsskrift for anesthesi-, operasjon- og intensivsykepleiere

Tidsskriftet publiseres åpent og utgis av Cappelen Damm Forskning. Tidsskriftet utgis i samarbeid med Norsk sykepleierforbund og kommer med 2 årlige utgaver.

Bioingeniøren

Bioingeniøren utgis av NITO Bioingeniørfaglig institutt og papirutgaven sendes ut til instituttets medlemmer. Ikke-medlemmer kan tegne abonnement på papirutgaven, men tidsskriftet publiseres åpent på nett og kommer i 6 årlige utgaver.

Michael

Tidsskriftet utgis av Det norske medicinske Selskab. Michael dekker områdene medisinsk historie, medisinsk humaniora, samfunnsmedisin og helsepolitikk. Tidsskriftet kommer med fire utgaver i året og legges åpent ut på nettsidene til Det norske medicinske Selskab.

Nordisk tidsskrift for helseforskning

Nordisk tidsskrift for helseforskning utgis av UiT Septentrio. Tidsskriftet eies og er sponset av Nord Universitet og UiT Norges arktiske universitet. Tidsskriftet kommer med 2 årlige utgaver.

Norsk tidsskrift for ernæring

Norsk tidsskrift for ernæring er et medlemstidsskrift for eierforeningene Kliniske ernæringsfysiologers forening tilsluttet Forskerforbundet og Norsk Forening for Ernæringsvitenskap. Tidsskriftet utgis av Scandinavian University Press og kommer ut i fire årlige utgaver.

Tidsskrift for omsorgsforskning

Tidsskrift for omsorgsforskning utgis av Senter for omsorgsforskning i samarbeid med Scandinavian University Press og kommer i tre årlige utgaver. Tidsskriftet utgis av Scandinavian University Press.

Andre norske tidsskrifter

Det er en rekke sentrale tidsskrift med et visst volum av artikler (over 10 forfatterandeler siste fem år) som per i dag enten er abonnementsbaserte, eller som publiserer åpent uten å være indeksert i DOAJ:

1. *Blyttia* (abonnement)

2. *Norsk Farmaceutisk Tidsskrift* (abonnement)
3. *Tidende* (abonnementsbasert)
4. *Tidsskriftet Norges barnevern* (abonnement)
5. *Tidsskrift for psykisk helsearbeid* (abonnement)
6. *Suicidologi* (publiserer med åpen tilgang, men er ikke indeksert i DOAJ)
7. *Norsk Tidsskrift for Atferdsanalyse* (publiserer med åpen tilgang, men er ikke indeksert i DOAJ)
8. *Psykologi i kommunen* (har en samarbeidsavtale med dansk søstertidsskrift – *Pædagogisk Psykologisk Tidsskrift* – artiklene er åpne på nettsiden, men ikke indeksert i DOAJ)
9. *Ungsinn*. Tidsskrift for virksomme tiltak for barn og unge (åpent for leser, ikke i DOAJ)
10. *Ergoterapeuten* (legges åpent ut som pdf, ikke i DOAJ, sendes ut som papirutgave til betalende abonnenter)
11. *Norsk Epidemiologi* (legges ut åpent som pdf, ikke i DOAJ)
12. *Geriatrisk sykepleie* (legges ut åpent som pdf, ikke i DOAJ)
13. *Sykepleien Forskning* (publiserer med åpen tilgang, CC By lisens, men er ikke i DOAJ – finansiert av medlemskap og annonser i dag)
14. *VKM Report* (åpent, men ikke i DOAJ, offentlig finansiert, FHI)
15. *Necesse* (åpent, men ikke i DOAJ, offentlig finansiert, forsvaret)
16. *VANN* (åpent, men ikke i DOAJ, Norsk vannforening)

Vurdering av de øvrige norske tidsskriftene

De tre første tidsskriftene på listen over er rene abonnementstidsskrifter eller foreningstidsskrifter.

Blyttia

Blyttia er tidsskriftet til Norsk Botanisk Forening, med 2500 medlemmer. *Blyttia* er tilgjengelig gratis på nett med to års forsinkelse. Nye utgaver er tilgjengelig for betalende medlemmer.

Tidende

Tidende er Den norske tannlegeforenings tidsskrift, med 11 utgaver årlig, har likhetstrekk med de fire tidligere omtalte foreningstidsskriftene, men skiller lag ved at tidsskriftet er åpent for medlemmer (de betaler medlemsavgift) og tilgjengelig gjennom abonnement for andre. Tidsskriftet har også inntekter fra annonsesalg.

Tidsskriftet Norges barnevern

Tidsskriftet Norges barnevern utgis av Scandinavian University Press og distribueres til medlemmene i Norsk Barnevernsamband. Tidsskriftet finansieres gjennom abonnement og medlemskapskontingent. Uklart eierskap til tidsskriftet? Se også under andre vurderinger, side 22 i denne rapporten.

Tidsskrift for psykisk helsearbeid

Tidsskrift for psykisk helsearbeid utgis av Scandinavian University Press og finansieres gjennom abonnement. Uklart eierskap til tidsskriftet? Se også under andre vurderinger, side 22 i denne rapporten.

Norsk Farmaceutisk Tidsskrift

Norsk Farmaceutisk Tidsskrift er medlemstidsskriftet til Norsk Farmaceutiske Forening, med et opplag på 4650 og kommer ut 8 ganger årlig. Tidsskriftet har inntekter fra medlemsavgift, abonnement og løssalg.

Sykepleien forskning

Tidsskriftet *Sykepleien Forskning* faller inn under samme kategori som legeforeningen-, psykologforeningen- og fysioterapeuten sitt tidsskrift. Tidsskriftet er finansiert gjennom medlemskap i Norsk sykepleierforening og med annonseinntekter og har allerede en velfungerende økonomisk modell for å sikre åpen publisering og det vil være en vurdering om tidsskrifter er aktuell kandidat om ordningen skulle utvides. Etter samtaler med *Sykepleien Forskning* forstår vi at DOAJ indeksering er noe som allerede vurderes. Tidsskriftet vurderes samtidig som det sentrale tidsskriftet for sykepleieforskning på norsk.

Suicidologi

Sociologi publiserer med åpen tilgang, men er ikke indeksert i DOAJ. Tidsskriftet utgis gjennom UIOs FRITT-plattform. Tidsskriftet omtaler seg som et nordisk tidsskrift med rettet mot personell som jobber med selvmordsforebygging. De oppgir å ha 5000 abonnenter, men gitt at det er åpent og ikke opererer med abonnementspris, så vurderer vi at antallet 5000 er de som har meldt seg på et nyhetsbrev eller liknende.

Norsk Tidsskrift for Atferdsanalyse

Norsk Tidsskrift for Atferdsanalyse publiserer med åpen tilgang, men er ikke indeksert i DOAJ. Tidsskriftet utgis av Norsk Adferdsanalytisk Forening, på en egen nettside.

Psykologi i kommunen

Publiserer artiklene åpent på nettsidene, men er ikke indeksert i DOAJ. Utgis av Forum for psykologer i kommunen, som er en interesseorganisasjon for alle psykologer som er ansatt i kommuner/fylkeskommuner og arbeider med barn, ungdom og/eller deres familier. Tidsskriftet publiseres på Utdanningsforbundets forskningsportal.

Ungsinn – Tidsskrift for virksomme tiltak for barn og unge

Ungsinn er åpent for leser, men ikke indeksert i DOAJ. Tidsskriftet publiseres gjennom UITs publiseringsplattform Septentrio Academic Publishing. Utgis av Regionalt kunnskapssenter for barn og unge – nord, med tilskudd fra HOD og BUF-dir.

Ergoterapeuten

Ergoterapeuten legges åpent ut som pdf, men er ikke indeksert i DOAJ. Tidsskriftet sendes også ut som papirutgave til 300 betalende abonnenter. Tidsskriftet utgis av Norsk Ergoterapeutforbund og kommer med seks papirutgaver i året.

Norsk Epidemiologi

Norsk Epidemiologi publiseres åpent på NTNUs publiseringsplattform. Tidsskriftet er utgitt av Norsk forening for epidemiologi. Ved første vurdering kan det også se ut til at tidsskriftet har mer enn 50 % av artiklene på engelsk, og slik trolig felles av språkkravet.

Geriatrisk sykepleie

Geriatrisk sykepleie legges åpent ut som pdf, men er ikke indeksert i DOAJ. Tidsskriftet er utgitt av Norsk sykepleierforbund og ligger under deres nettsider. Det er faggruppen geriatri- og demenssykepleierne under Norsk sykepleierforbund som mottar tidsskriftet gjennom sitt medlemskap.

VKM Report

VKM Report er en vitenskapelig rapportserie som publiseres åpent på nettsidene, men er ikke indeksert i DOAJ. Rapportserien utgis av og publiserer under nettsidene til VKM – Vitenskapskomiteen for mat og miljø. Denne komiteen har blant annet som oppgave å vurdere matsikkerhet og risiko for Mattilsynet og Miljødirektoratet. Komiteen er oppnevnt av HOD.

Necesse

Necesse publiseres åpent på nettsidene til forsvaret. Necesse er en skriftserie som utgis av FHS Sjøkrigsskolen.

VANN

Tidsskriftet VANN er Vannforeningens tidsskrift og er det sentrale tidsskriftet for de vannfaglige miljøene i Norge. Tidsskriftet kommer med fire utgivelser i året og fra og med 2026 vil tidsskriftet kun publiseres digitalt, uten å ta betalt.

Nordiske tidsskrifter

Listen under inneholder nordiske tidsskrifter som publiserer på de nordiske språkene og som samtidig har norske publikasjoner siste fem år. Det finnes også flere åpne nordiske tidsskrift av høy kvalitet som publiserer hovedsakelig på engelsk. Disse kommenterer vi nedenfor, men så lenge ordningen er definert ut fra språk har vi holdt dem utenfor her.

1. *Scandinavian Journal of Sport and Exercise Psychology* (SJSEP) – åpent, men ikke i DOAJ. Publiserer på engelsk og de skandinaviske språk – må vurderes opp mot andelen skandinaviske språk.

2. *NOMAD – Nordisk matematikdidaktikk* – åpent, men ikke i DOAJ. Publisert på dansk, norsk, svensk eller engelsk. Scope er Norden og Baltikum.
3. *Fokus på familien* – Nordisk tidsskrift som er abonnementsbasert, men som tillater grønn OA.
4. *Klinisk Sygepleje* – Nordisk abonnementsbasert tidsskrift (base i Danmark, utgis av Scup). Publisert på nordiske språk.
5. *Socialmedicinsk Tidsskrift* (Åpen tilgang, men ikke i DOAJ)
6. *Nordisk sygeplejeforskning* - Nordisk abonnementsbasert tidsskrift (base i Danmark, utgis av Scup). Publisert på nordiske språk.

Vurdering av de nordiske tidsskriftene

Av disse 6 tidsskriftene har SJSEP under 10 norske publikasjoner og felles også av språkkravet. *Socialmedicinsk Tidsskrift* har rett over 10 publikasjoner siste fem år og har derfor i grenselandet få bidrag til å bli vurdert. Videre ser det ut til at *NOMAD – Nordisk matematikdidaktikk* har få skandinaviskspråklige bidrag (primært engelsk). *Klinisk sygepleie* er på riktig side av streken med andel skandinavisk språklige bidrag og *Nordisk sygeplejeforskning* ser du til å ha mer enn 50 % av bidragene på engelsk. *Fokus på familien* er tidsskriftet som tydeligst oppfyller kriteriene blant disse 6. Oppsummert er vurderingen at 2 av 6 kandidater er aktuelle:

Fokus på familien

Fokus på familien utgis av Scandinavian University Press i samarbeid med Buf-dir og Buf-etat, Kirkens Familevern, Modum Bad, Norsk Forening for familieterapi, Svensk forening for familieterapi, Dansk forening for systemisk terapi og konsultasjon og den finske foreningen for familieterapi. Tidsskriftet kommer med fire årlige utgaver og finansieres gjennom abonnement.

Klinisk sygepleje

Klinisk sygepleje utgis av Scandinavian University Press og finansieres gjennom abonnement. Tidsskriftet kommer ut fire ganger per år. Uklart eierskap til tidsskriftet? Se også under andre vurderinger, side 22 i denne rapporten.

Aktuelle områder og tidsskrifter ved en utvidelse av støtteordningen

Basert på gjennomgangen over er vår vurdering at følgende tidsskrifter er aktuelle, om støtteordningen utvides:

Tidsskrifter som er indeksert i DOAJ:

- *Inspira* – Tidsskrift for anestesi-, operasjon- og intensivsykepleiere (2 utgaver)
- *Michael* (4 utgaver)
- *Nordisk tidsskrift for helseforskning* (2 utgaver)
- *Tidsskrift for omsorgsforskning* (3 utgaver)

Vurderinger

De tre store foreningstidsskriftene vurderes å ha en velfungerende finansieringsløsning for åpen publisering. *Bioingeniøren* og *Norsk tidsskrift for ernæring* er noe mindre enn de tre over, men på samme måten som de tre over har også disse en fungerende finansiering gjennom medlemskontingent.

De øvrige norske kandidatene:

- *Tidsskriftet Norges barnevern* (3 utgaver) *
- *Tidsskrift for psykisk helsearbeid* (4 utgaver)
- *Suicidologi* (2 utgaver) *
- *Norsk tidsskrift for adferdsanalyse* (løpende publisering)
- *Ergoterapeuten* (6 utgaver)

*Har variert noe med henblikk på antall utgivelser

Vurdering

Blyttia vurderes å ha en økonomisk modell gjennom medlemskap, som ikke gjør dem automatisk avhengig av økonomisk støtte. Samtidig er det uklart hvordan forfattere kan oppfylle kravene om åpen publisering ved publisering i dette tidsskriftet. *Tidende* oppfyller kravene om åpen publisering, og har en inntektsside gjennom foreningens medlemmer pluss annonser. En eventuell søknad om støtte kunne derfor vært avgrenset til å gjøre nødvendige tilpasninger for å oppfylle kravene til DOAJ, slik flere av de andre store foreningstidsskriftene har klart uten offentlig støtte. *Norsk Farmaceutisk Tidsskrift* er parallell til *Tidende* over her. Det samme gjelder *Sykepleien forskning*. *Tidsskriftene Psykologi* i kommunen, *Ungsinn*, *VKM Report* og *Necesse* vurderes å være offentlig finansiert allerede, og trenger ikke ekstra hjelp. *Norsk Epidemiologi* felles av språkkravet. *Geriatrisk sykepleie* vurderes å ha en trygg finansiering gjennom medlemskap og publiserer allerede åpent. Tidsskriftet *VANN* klarer å publisere åpent uten økonomisk støtte fra det offentlige.

Vi kunne imidlertid sett for oss at noen av tidsskriftene som ikke listes som aktuelle over, med litt ekstra økonomisk støtte, kunne få hjelp til å tilpasse seg kravene til DOAJ og slik ville ordningen kunne bidra til en generell profesjonalisering. En slik åpning bør eventuelt tydeliggjøres i kriteriene.

De nordiske kandidatene

- *Fokus på familien* (4 utgaver)
- *Klinisk sykepleie* (4 utgaver)

Det var 6 aktuelle tidsskrifter i denne kategorien, og vurderingen er at 4 faller fra på grunn av språkkrav og lavt omfang. Da sitter vi igjen med disse to kandidatene.

Fagområder som dekkes om disse 11 tidsskriftene skulle søke om støtte

Med utgangspunkt i publiseringsindikatorens inndeling i fagfelt, faller disse 11 tidsskriftene under 8 kategorier:

1. Kirurgi, radiologi, anestesi, gynekologi og øre-nese-hals
2. Generelle medisinske tidsskrifter
3. Samfunnsmedisin
4. Sosialforskning (3)
5. Psykiatri
6. Psykologi (2)
7. Nevrofag, øye, revma, hud, rehabilitering
8. Sykepleie

Oppsummering

Med vår gjennomgang har vi identifisert 4 tidsskrifter som er indeksert i DOAJ, 5 norske tidsskrifter som ikke er indeksert i DOAJ og 2 nordiske tidsskrifter som ikke er indeksert i DOAJ. Til sammen 11 tidsskrifter. Om vi følger retningslinjene fra sist utlysning så forutsettes det at de som ikke er indeksert i DOAJ har søkt om slik indeksering og kan legge frem en dokumentasjon på dette i forbindelse med søknaden.

Vi har også drøftet at det kan være aktuelt for flere av foreningstidsskriftene som ikke er med blant disse 11. For disse vil det muligens være aktuelt å kunne søke om å få dekket kostnader til nødvendige tilpasninger for å kunne indekseres i DOAJ. Dette må eventuelt hensyntas ved fastsettelse av endelig ramme. Vi har ikke lagt et konkret beløp for dette inn i våre kalkyler under her.

Kostnadsoverslag ved en utvidelse

I oppdraget fra HK-dir ønsker man at NPU skal gi innspill til kostnadsoverslag ved en utvidelse av støtteordningen:

«Kostnadsoverslag ved en utvidelse, samt ulike scenarier for utvidelse av ordningen innenfor eksisterende økonomiske rammer dersom tildelingen går til tidsskrift som møter kriteriene og blir vurdert som de mest sentrale i sine fagfelt.»

I vår besvarelse vil vi ta utgangspunkt i to scenarier:

1. Den første vil ha som utgangspunkt en isolert beregning av kostnader knyttet til utvidelse om disse 11 tidsskriftene skulle støttes.
2. Den andre vil ha som utgangspunkt at disse 11 kandidatene skulle konkurrere om støtte sammen med dagens tidsskrifter i humaniora og samfunnsfag innenfor dagens ramme.

Scenario 1

TABELL 3 – BEREGNING AV KOSTNADER VED UTVIDELSE

Antall aktuelle tidsskrifter	Antall årlige utgaver	Snittpris
1	6	675 000
4	4	1 800 000
2	3	675 000

3	2	225 000
1	1	112 500
11		3 487 500

Beløpene over tar utgangspunkt i støttebeløp fra 2025 for tidsskriftene som inngår i NÅHST. I snitt kan det se ut til at et kvartalstidsskrift mottar ca. kr 450 000,-. I oversikten over ser vi at vi har 4 aktuelle kandidater som er kvartalstidsskrifter. En beregnet sum for disse blir da kr 1,8 millioner. Dette beløpet er skalert opp eller ned med utgangspunkt i kostnaden for et kvartalstidsskrift.

Med en utvidelse av dagens ramme på kr 3,5 millioner kan man åpne opp for 11 gode kandidater på utsiden av humaniora og samfunnsvitenskap. Ny ramme ville da være kr **15,5 millioner kroner.**

Scenario 2

Dagens ramme på ca. 12 millioner kroner fullfinansierer 42 tidsskrifter. Ved sist vurdering ble kandidatene delt inn i kategorien grønn, gul og oransje. Tidsskriftene i kategori «grønn» ble vurdert som klart støtteverdige. Dette var tidsskrifter som ble vurdert å representere solid kvalitet og være viktige for fagene de representerte. Tidsskriftene i kategori «gul» ble vurdert som *kanskje støtteverdige* og tidsskriftene i kategori «oransje» ble vurdert å ha *lavt prioritert*.

Dagens støtteordning dekker 3 tidsskrifter i kategori «gul» og 2 tidsskrifter i kategori «oransje». Til sammen mottok disse 5 tidsskriftene ca. 1,5 millioner kr i 2025. Med dette utgangspunktet kan vi se for oss 3 mulige underscenarioer:

1. Et alternativ der de gule og oransje tidsskriftene ikke lenger mottar støtte og slik «frigjør» midler til en utvidelse mot andre fagfelt. Scenario 1 viste at et tilskudd på kr 3,5 millioner vil kunne dekke 11 aktuelle kandidater. Det betyr at en økning av rammen på kr 2 millioner, til sammen **14 millioner**, vil kunne dekke dagens «grønne» tidsskrifter i humaniora og samfunnsfag og de 11 kandidatene vi har identifisert på utsiden av humaniora og samfunnsfag.
2. Et alternativ er at dagens økonomiske ramme på **12 millioner** kr videreføres på dagens nivå og at ordningen åpner opp for søkere fra alle fag. Et slikt scenario vil bety at flere av dagens «grønne» tidsskrifter i humaniora og samfunnsfag vil stå i fare for å falle ut i konkurranse med de 11 vi har identifisert i vårt arbeid.

Andre relevante problemstillinger

Flere faglig sentrale og aktuelle tidsskrifter under humaniora og samfunnsfag har ikke søkt om støtte de tre gangene ordningen har vært lyst ut. Noen av disse kandidatene mottar allerede støtte fra [Kulturrådets støtteordning](#) og dette er tidsskrifter som frem til nå har vært avhengig av å kunne honorere redaktører. Disse tidsskriftene mottar ikke tilstrekkelig støtte til å kunne avvikle abonnementsordningen, og denne støtteordningen har også et annet formål. For disse er det vurdert som avgjørende å kunne honorere redaktører for å tiltrekke

seg de beste kandidatene. Hvordan vil støtteordningen fra HK-dir kunne virke sammen med støtteordningen fra Kulturrådet? Kan vi se for oss en ordning der prinsippene om å ikke dekke honorar står fast for utlysningen fra HK-dir., men at man aksepterer at tidsskrifter samtidig kan motta støtte fra andre parter som dekker slike kostnader? Da bidrar Kulturrådets støtteordning til å opprettholde kvalitetene ved de sentrale allmennkulturelle forskningstidsskriftene og HK-dir. sin støtte bidrar til at disse kan publisere åpent. Slik kan disse ordningene, som har ulike formål, virke sammen på en positiv måte.

I tidligere utlysninger har man ønsket å tiltrekke seg oppmerksomhet fra de juridiske tidsskriftene, men deres ledende tidsskrifter har ikke søkt om deltakelse i støtteordningen. Videre har vi viktige tidsskrifter innenfor økonomi og ledelsesfaget og innenfor pedagogikk og utdanningsfeltet, som ikke har søkt tidligere. For noen av disse tidsskriftene vil spørsmålet om å gå over til åpen publisering være et strategisk valg som har ulike implikasjoner. Det kan tenkes at noen av disse kandidatene, som åpenbart ville vært vurdert som støtteberettiget om de hadde søkt tidligere, nå er klare for å søke. Derfor er det en viss mulighet for at vi kan få inn nye kandidater som kan utvide listen over «grønne» tidsskrifter i humaniora og samfunnsfag. Avhengig av den totale økonomiske rammen som settes av til ordningen vil dette også kunne utfordre utvelgelsen av godt kvalifiserte tidsskrifter.

Aktuelt å åpne opp for nordisk samarbeid?

HK-dir ønsket at NPU skulle reflektere rundt nordisk samarbeid:

- Er det fagområder der det vil være fornuftig å åpne for nordisk samarbeid/ nordiske tidsskrifter
- Er det fagområder der det bør oppfordres til at små redaksjoner og tidsskrifter kan samordne seg

Disse spørsmålene er mer krevende å besvare. De bør også ses i lys av den nå nedlagte nordiske støtteordningen NOP-HS (Nordic Board for Periodicals in the Humanities and Social Sciences), som frem til 2023 støttet rundt 40 nordiske tidsskrifter. Målet med denne ordningen var å støtte tidsskrifter av høy vitenskapelig kvalitet innen humaniora og samfunnsvitenskap, med krav om å publisere åpent og at tidsskriftene hadde en redaksjon satt sammen av medlemmer fra minst tre nordiske land. Ordningen var ikke knyttet til publisering på skandinaviske språk, men finansierte i all hovedsak viktige engelskspråklige tidsskrifter med nordisk profil. Eksempel på tidsskrifter som var med i ordningen var: *Arctic Review on Law and Politics*, *Nordic Journal of Migration Research*, *Nordic Studies on Alcohol and Drugs*, *Scandinavian Journal of Disability Research*, *Nordic Journal of Media Studies*, *Nordic Theatre Studies*, *Nordic Studies in Education*, *Nordic Journal of Literacy Research*, *Nordic Journal of Education History*, *Acta Orientalia*, *Nordic Wittgenstein Review* etc.

Denne støtteordningen og disse tidsskriftene var gode på nordisk samarbeid, og fra NPUs perspektiv var det et tap at ordningen ble nedlagt. Publiseringskomiteen i NOP-HS var ledet

av Professor Terje Lohndal (NTNU) da ordningen ble nedlagt og vurderingen fra komiteen var at man trengte en ny finansieringsmekanisme for å støtte nordiske tidsskrifter i humaniora og samfunnsvitenskap. En løsning som ble diskutert var å flytte støtten bort fra individuelle tidsskrifter og over på en løsning som støttet infrastruktur for åpen publisering. I Norge var det en egen arbeidsgruppe nedsatt av UHR-Bibliotek som undersøkte muligheten for å slå sammen de ulike institusjonelle plattformene for publisering av åpne tidsskrifter (UHR-Bibliotek, 2021). Anbefalingen om å slå sammen disse ulike plattformene til en felles nasjonal plattform fikk ikke tilstrekkelig tilslutning. Situasjonen i Norge i dag kjennetegnes ved at vi har et sett med tradisjonelle forlag som utgir nasjonale vitenskapelige tidsskrifter og så har vi 10 universiteter og høyskoler med [egne publiseringsløsninger organisert av bibliotekene](#). Vi har med andre ord ikke én felles nasjonal infrastruktur som kunne være aktuell å støtte og etter det vi har klart å få kunnskap om, er ikke ideen om å støtte infrastruktur for åpne tidsskrifter i Norden fulgt opp.

Oppdraget vi har fått fra HK-dir har en språklig avgrensing mot skandinaviske språk og derfor kan vi ikke peke på den nordiske kjerneporteføljen av tidsskrifter som tidligere hadde en koordinert nordisk støtteordning. Vi vil derfor anbefale at norske myndigheter vurderer å ta initiativ til å gjeninnføre en nordisk støtteordning, enten ved å støtte tidsskrifter direkte eller ved å utrede muligheten for å støtte nødvendig infrastruktur for åpen publisering av tidsskrifter. Dette initiativet kunne for eksempel følges opp i forbindelse med at Norge overtar formannskapet i Nordisk ministerråd i 2027.

Gitt den språklige avgrensningen som ligger i oppdraget har vi identifisert 6 nordiske tidsskrifter, men avgrenset disse til 2 som aktuelle for støtteordningen. Tidsskriftet *Fokus på familien* er et tradisjonsrikt tidsskrift som er et veldig godt eksempel på et velfungerende fagfellesskap som publiserer på skandinaviske språk.

Ellers utpeker sykepleievitenskap seg som et tilsvarende nordisk fagfellesskap, men her har vi mange ulike og spesialiserte tidsskrifter:

- *Sykepleien forskning*
- *Geriatrisk sykepleie*
- *Klinisk sykepleie*
- *Nordisk sykeplejeforskning*

Vår vurdering er at det er vanskelig å anbefale noe direkte her. Vi er også usikker på i hvilken grad vi bør gi råd om områder som bør forsøke å samordne sine tidsskrifter.

Andre vurderinger

En annen problemstilling, som har vært reist av tidligere publiseringskomiteer, er om støtteordningen kan virke konserverende og beskytte det bestående snarere enn å stimulere nye gode initiativ? Vil en bedre løsning enn å stimulere til sammenslåinger være å sette av en liten pott til etablering av spennende nye tidsskrifter/kanaler?

NPU har tidligere påpekt at Norge også har et særskilt ansvar for våre egne tidsskrifter uavhengig av publiseringsspråk. I Strategi for vitenskapelig publisering etter 2024 sa vi at: «I tillegg kan ordningen utvides til å gjelde internasjonale diamanttidsskrifter av høy kvalitet som er forankret hos norske institusjoner». Mange av disse holder høy kvalitet og er viktige både for det internasjonale forskningen og Norges standing i denne. Eksempler på slike tidsskrifter er: *Journal of Peace Research*, *Security Dialogue*, *Acta Borealia*, *Norwegian Archaeological Review*, *Norwegian Journal of Geology*, *Ibsen Studies* etc. Ovenfor har vi også problematisert nedleggelsen av den nordiske støtteordningen (NOP-HS) for tidsskrifter i humaniora og samfunnsvitenskap.

Støtteordningen er et viktig bidrag til åpen publisering av forskningsresultater og gjennom krav om DOAJ indeksering og nivåinnplassering i Kanalregisteret bidrar ordningen også til en profesjonalisering og ivaretar kvalitetshensyn ved at selekteringen er forankret i forskersamfunnet. Ordningen omtales også som en diamant-ordning og vi har de senere årene fått internasjonale kriterier som må være oppfylt for å bli definert som «diamant». NPU anbefaler at HK-dir forvalter kriteriet nr. 6 (Community-owned) med varsomhet, da et lite knippe av dagens NÅHST-tidsskrifter er eid av forlaget som utgir dem, samtidig som tidsskriftene i høyeste grad er kontrollert av forskersamfunnet, gjennom redaktøravtaler og ordninger for oppnevning av redaksjon. Dette er tidsskrifter som ved oppstart ble initiert fra forskersamfunnet, men der det ikke var et institutt, en institusjon eller en forening som var beredt til å påta seg eierrollen med de oppgaver og det apparat som følger med en slik rolle. For disse tidsskriftene fungerer forlaget som den nødvendige organisatoriske kontinuiteten, den som betaler regninger, den som følger opp teknisk infrastruktur og som sikrer gode rutiner i overføring mellom avtroppende og påtroppende redaksjoner, men «det faglige eierskapet» ligger i fagmiljøene.

Konklusjon og anbefaling

I vår gjennomgang har vi identifisert 11 tidsskrifter som aktuelle, basert på gjennomgang av 55 tidsskrifter som ellers oppfyller kriteriene. Vi har valgt å holde utenfor en rekke foreningstidsskrifter med stor medlemsmasse, som allerede ser ut til å ha en velfungerende løsning for å finansiere åpen publisering. Vi har også valgt å holde utenfor tidsskrifter som vi vurderer har et lavt omfang målt i antall publikasjoner siste fem år. Vi vil understreke at analysen er basert på de forutsetningene vi har beskrevet

Det er viktig å understreke at analysene i denne rapporten ikke på noen måte må anses som en forhåndsgodkjenning av tidsskrift, men heller et forsøk på å ha en begrunnet formening om realistisk omfang ved forskjellig typer utvidelse ut fra situasjonen slik den er i dag. Det er svært viktig for denne unike støtteordningens legitimitet at den er underlagt en forskningsfaglig bedømmelse. Videre er dette et dynamisk felt. Tidsskrift utvikler seg og det gjør også deres publiserings- og finansieringsmodeller. Dette er en ordning basert på søknad og det er meget sannsynlig at feltet av søkere vil endre seg.

I vårt kostnadsoverslag ved utvidelse har vi tatt utgangspunkt i de 11 aktuelle tidsskriftene og sett hen til tilskuddsbeløp for tilsvarende tidsskrifter blant dagens mottakere. Vår klare anbefaling vil være å utvide dagens ramme med 3,5 millioner kroner, til kr 15,5 millioner totalt slik at det følger friske midler med en utvidelse. Hvis alle fag nå skal konkurrere om en pott som tidligere var forbeholdt humaniora og samfunnsfag vil løsningen kunne svekke offentlighetens tilgang på oppdatert forskningsbasert kunnskap om norsk kultur, språk og samfunn på brede samfunnsområder. Tidsskriftene i humaniora og samfunnsfag som er på gult og oransje kvalitetsnivå representerer ca. 1,5 millioner kroner. Etter vår vurdering kan disse 1,5 millionene være en buffer for om vi skulle få flere «grønne» kandidater blant søkerne i dag, enten blant nye fagområder eller innenfor porteføljen av tidsskrifter i humaniora og samfunnsfag. Beløpene vi opererer med her er 2025 beløp og må KPI-justeres til 2027 beløp.

Spørsmålene om vi anbefaler å åpne opp for nordisk samarbeid og om støtteordningen skal stimulere små redaksjoner og tidsskrifter til å samordne seg har vært vanskeligere for oss å besvare. Dette er egentlig to spørsmål, der vi er positive til det første spørsmålet og mer usikker i forhold til det neste.

Vi støtter at ordningen bør åpne opp for nordiske tidsskrifter, noe vi vurderer at den allerede gjør ved å avgrense til andre skandinaviske språk. Blant våre 11 tidsskrifter er to nordiske, der språkkravet er oppfylt. De fleste skandinaviske/nordiske tidsskrifter utgis imidlertid med engelsk som publiseringsspråk og mange av disse hadde en egen støtteordning som ble avviklet i 2023. Vi mangler fortsatt en god løsning for disse, slik beskrevet over. Det samme gjelder norske tidsskrift på engelsk. Disse tidsskriftene har behov for finansieringsløsninger for å kunne realisere åpen publisering.

Spørsmålet om ordningen skal brukes for å stimulere til samarbeid er vi mer usikker på. Det kan være en god idé for små nisjetidsskrifter som har lavt artikkeltilfang, som ved å slå seg sammen med andre beslektede nisjetidsskrift kunne få et mer stabilt tilfang og styrking av kvalitet på publiserte manuskripter. I vår gjennomgang har vi ikke identifisert klare kandidater til slike sammenslåinger, men gjennom tidligere erfaring har vurderingskomiteer diskutert behovet for å støtte nye initiativ. Kanskje det ville være en bedre prioritering, enn å stimulere sammenslåinger?

Et tilleggsmoment som har vært diskutert i dette arbeidet, som ikke var et av spørsmålene vi er bedt å besvare, er støtteperiodens lengde. NPU vil bemerke at en støtteperiode på 3 år for vitenskapelige tidsskrifter er en kort planleggingshorisont, og vi ber HK-dir vurdere om støtteordningen kunne utvides til 4 år.

Referanser

Kunnskapsdepartementet. (2016-2017). *Humaniora i Norge*. Oslo: Stortinget.

Kunnskapsdepartementet. (2023). *Handlingsplan for norsk fagsrpråk i akademia*. Oslo: Kunnskapsdepartementet .

Sivertsen, G. (2013). *Norskspråklige vitenskapelige tidsskrifter i humaniora og samfunnsvitenskap: Forfatterkrets, formål og mulighet for åpen tilgang*. Oslo: NIFU.

UHR-Bibliotek. (2021). *Felles publiseringstjeneste i UH-sektoren*. Oslo: UHR.